

[Afghanistan Digital Library](#)

adl0658

<http://hdl.handle.net/2333.1/vt4b8j4z>

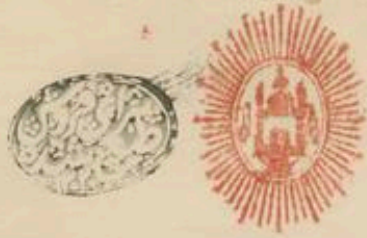

This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

نظام مبرمنا

اسیاسی دولت علیہ فعالیتنا

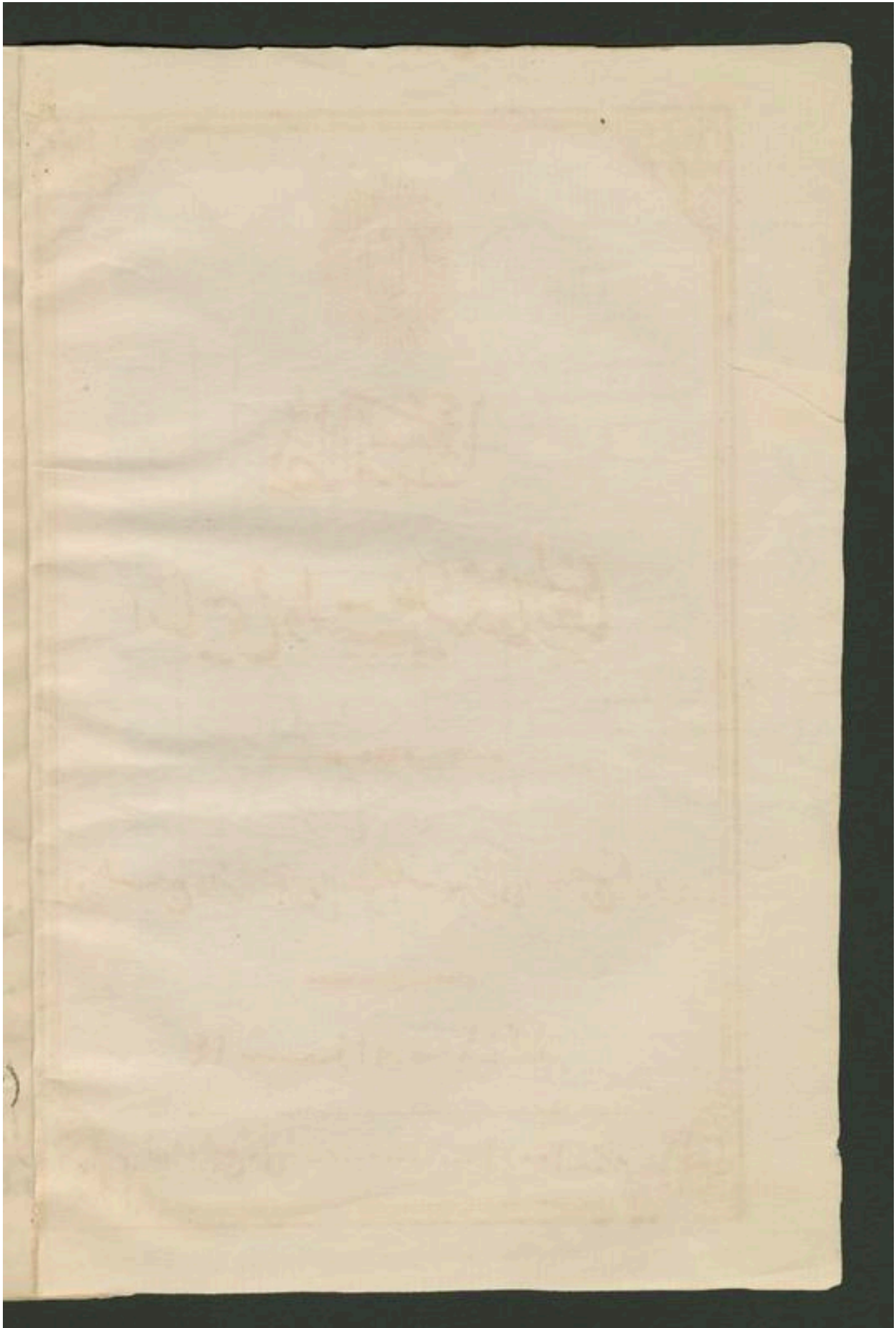

در مطبع دائرة تخریرات مجلس عالی وز مطبع گروید ()

۱۴ میز ان - ۳۰۳

تعداد طبع ثانی (۲۰۰۰) جلد

نظامنامه

اساسی دولت علیه افغانستان

(۱) : دولت علیه افغانستان اداره امور داخله و خارجه خود را به استقلال تامه حاضر بوده همه محلات و قطعات مملکت بزیر امر و اراده سنیه ملوکانه بصورت یک وجود واحد تشکیل میاید . و هیچ حیثیت در اجزا مملکت تفریق کرده نمیشود .

(۲) : دین افغانستان دین مقدس اسلامی است . دیگر ادیان اهل بنود ، یهودی که در افغانستان مستند بشرطیکه آسایش و آداب عمومی را اختلال نکنند

۶
میشوند. بداخل مملکت افغانستان به اقتضای اداره
مکاتب مجاز نیستند.

(۱۵) — عموم مکاتب افغانستان در زیر نظارت و تفتیش
حکومت میباشند حکومت بهمه سباب و تدابیر
که برای تربیه علمی و ملیه همه تبایع افغانستان
بر سیاق انتظام و اتحاد میباشند نظردقت
میگیرند و اما اصول تعلیمیه که به امور اعتقادی
و مذمبیه اهل ذمه و افراد مستأمنه تعلق دارد
اخلال کرده نمیشود.

(۱۶) — کافه تبعه افغانستان بحضور شریعت غرا و نظامات
دولت در حقوق و طائف مملکت حق مساوات
دارند.

(۱۷) — عموم تبعه افغانستان به اندازه قابلیت و اهلیت
شان در همه امور و شایها به اندازه احتیاج دولت
استخدام میشوند.

(۱۸) — مالیات و محصولات مقررده مطابق نظامنامه
مخصوصه براتبه افغانستان به نسبت ثروت اقتدا

لا اله الا الله محمد رسول الله

شان تعیین و گرفته میشوند .

(۱۹) — در افغانستان هر شخص از مال ملک خودش که در تصرف

او باشد در امن میباشد اگر یک ملکی بمقصد منافع
عمومیه بکار و دولت شود موافق نظامنامه مخصوصه آن
اولاً قیمت آنرا بصاحبش تا دویه نموده بعد ملک را
گرفته میتوانند .

(۲۰) — مسکن و جای هر فرد بینه افغانستان از هر گونه تصرف

مصونست و هیچکس از طرف حکومت و سایر بده
احکام نظامات بخانه شخصی حیرا و بلا استیذان داخل
شده نمیتواند .

(۲۱) — در محاکم عدلیه عرض و داد عمومی مطابق شریعت

و اصول محاکم حقوقیه و جزائیه فیصله کرده میشود .

(۲۲) — مصدوره و بیگار با کل ممنوع است ، اما کار و تجارت

که در زمان محاربه پیش شود مطابق نظامنامه
مخصوصه آن ازین قاعده مستثنی است .

(۲۳) — خارج نظامات دولت از هیچکس چیزی گرفته نمیشود

(۲۴) — شکنجه و دیگر انواع زجره تماماً موقوف است و خارج

۱۹۱۳

شمرده میشوند .

حقوق عمومی تبعه افغانستان

- (۸) :- همه افراد می که در مملکت افغان میباشند بلا تفریق دینی و مذهبی تبعه افغانستان گفته میشوند صفت تابعیت افغانیه مطابق نظامنامه مخصوصه استحصال یا اضافیه کرده میشود .
- (۹) :- کافه تبعه افغانستان آزادی شخصی خود را مالک بوده و خرید و یکراشخاص را اخلال و ضایع نمیکنند .
- (۱۰) :- حریت شخصیه از هرگونه تعرض و مداخلت مصونست بعکس بودن امر شرعی و نظامات مقننه تحت توقیف گرفته و مجازات کرده نمی شوند . در افغانستان اصول اسارت با کل موقوف است از زن و مرد بعکس دیگر می را بطور اسارت استخدا کرده نمیتواند .

- (۹۱) — مطبوعات و اخبارات داخلی مطابق نظامنامه مخصوص
آن آزاد میباشند نشر اخبار فقط از حقوق حکومت یا امانی
تبعه افغانیه است ، در باره مطبوعات خارجه دولت
علیه افغانستان بعضی شرایط و قیود نهاده میتواند .
- (۹۲) — تبعه افغانستان مطابق نظامنامه مخصوصه بر تجارت
و صنعت و زراعت هرگونه شرکتها کرده میتواند .
- (۹۳) — تبعه افغانستان مفروضاً یا مجتماً اگر خلاف شریعت غرض
و یا نظامات دولت از طرف مأمورین یا دیگر میخواست
و رفتاری ملاحظه کنند به اداره های دولت عرض میکنند
اگر در دو امور حکومتی مرجوعه اش به بازخواست است
عرض شان پرداخت میکنند علی الترتیب با فوق
شان استغاثه نمایند ، در صورتیکه هیچیک بازخواست
نکرد و رأساً بحضور اشرف پادشاهی عرض نموده میتواند
- (۹۴) — امرتدریس بالکل آزاد است مطابق نصاب معارف
عمومیه هر فرد تبعه افغانستان عموماً بطور عمومی و خصوصی
برای تدریسات مآذون و مجاز میباشند ، اما
اشخاص اجنبی به استثنای نفری که برای تعلیم استخدام

نیز در تحت تأمین گرفته میشوند.

(۳) --- پایتخت مملکت افغانستان شهر کابل است

امالی تمام مملکت افغانستان با مساوی بنظر
حکومت هستند که هیچ امتیازی امالی شهر
کابل نسبت ب دیگر شهرها و قصبات مملکت محرومه
افغانیه ندارند .

(۴) --- بنا بر خدمات فوق العاده اعلحضرت بیابون

که در راه ترقی و تعالی و استقلال ملت افغانیه
ارزمنوده اند، ملت بخیه افغانستان تعهد
میشوند که سلطنت افغانستان به اولاد
این پادشاه ترقیخواه افغانیان به اصول ولاد
بانتخاب اعلحضرت پادشاهی و امالی ملت
انتقال میکنند . و ذوات ملوکانه در حین
جلوس اریکه سلطنت با المواجهه اشرفیه
وامالی تعهد میشوند که مطابق شرع شریف
و این نظامه اساسی اجرا سے او امر حکومت
نموده استقلال افغانستان را بر حمایت و بر

چون مستبدین بین اصلاح
اسلام ضرورتی نیست و انتخاب امر بطرف
بعض درین مملکات و بخاری لازم
این باره از حکم کتظ است !

نظامنامه جزای عمومی و عسکریه برای مجلس مجازات
دارد همیشه .

وزراء :-

(۲۵) - در افغانستان وظیفه اداره حکومت مفوض است
بهیت وزراء و اداره مستقله در همین اجتماع
بهیت وزراء ریاست مجلس را ذات ملکه ایفا
مینمایند و اگر ذات شان تشریف نداشته
باشند صدر اعظم بر وظیفه ریاست می پردازد
و اگر صدر اعظم اثبات رجوع نداشته باشد از جمله
وزراء وزیر در ارت اول وظیفه ریاست را
اجرا میکند

(۲۶) - وکیل که در حال غیاب یکی از وزراء تعیین میشود
عیناً اختیارات و حقوق همان وزیر را دارد

(۲۷) - در هر سال قبل جشن عمومی استقلال یک روز
مخصوصی که از طرف ذات شان تعیین فرموده میشود

در زیر ریاست شهریار می یک دربار عالی انعقاد
 خواهد یافت در بار مذکور مرکب است از رجال
 مأمورین دولت و اکابر و اشخاصی که از طرف
 ذات شایسته انتخاب شده باشند. در مواجده
 هر وزیر و مدیر مستقله اجراءات و خدمات یکساله
 خود سازا علناً بیان و ایضاح خواهد نمود.

۲۸: — صدر اعظم و دیگر وزراء از طرف قرین الشرف

پادشاهی انتخاب و تعیین میشوند.

۲۹: — مجلس وزراء مرجع امور مهمه داخلی و خارجی

دولت است. مذاکرات مجلس وزراء
 و قرارداد با نیکه محتاج تصدیق میشوند بعد امضا
 اعلحضرت بنایونی در معرض اجرا گذاشته میشوند

۳۰: — وزراء امورات مربوطه وزارت متعلقه خود را

به اندازه که در حوصله اختیارات خودشان است
 اجرا نماید فوق آنرا آنچه رأساً بحضور اشرف ملوکانه
 تقدیم میشود. بحضور اعلحضرت پادشاهی و آنچه
 موافق تقصیل لایحه وظائف مجلس وزراء

مواد متعلقه مجلس مذکور باشد به مجلس عالی و زراعت تقدیم
و القا مینمایند مجلس و زراعت در مواد مقدمه موافق
نظامنامه مخصوصه مجلس و زراعت مذکور و مباحثه
نموده حل و فصل و آراء خود را امضا مینمایند .

۳۱: - هر یک از وزرا در سیاست عمومی دولت مشترک
و در امور موقوفه وزارت متعلقه خود خصوصاً بخصوص
اشرف ملوکانه مسئول شناخته میشوند .

۳۲: - در اموری که از حضورشان بیکی از وزرا و یا دیگر
مأمورین امر شفاهی شود احکام تحریری آن را
به امضای همایونی حاصل دارند .

۳۳: - یکی از وزرای دولت اگر از روی وظیفه مأموریت
شان تحت محاکمه گرفته شوند محاکمه آنها بدیوان
عالی عاید و راجع است ، و اصول محاکمه شان
موافق نظامنامه مخصوصه حل و فصل میگردد و دیگر
دعاوی شخصیه و زرا که خارج وظیفه مأموریت
شان باشد مانند سایر رعایا بجاگم عدلیه مراجعت
مینمایند .

نظامنامه مجلس

۳۴. — دزیری که از طرف دیوان عالی تحت اتهام می آید
الی نتیجه محاکمه و برائت شان از وظیفه وزارت
معتل میبندد .

۳۵. — مقدار وزارت و تشکیلات دوائر و وظائف
شان در نظامنامه تشکیلات اساسیه تصریح یافته .

مأمورین

۳۶. — بالعموم مأمورین مطابق موادی که در نظامات
مخصوصه ایضاح گردیده با مورتیهائیکه الیق
و مناسب باشند تعیین کرده میشوند و هیچک
مأمورین تا زمانیکه از وظیفه خود مستعفی نشوند و یا
از سو، رفتارشان موجب عزل نگردند و یا از
طرف دولت بنا بر یک امر ضروری لازم تبدیل
نویسند بنا بر اصلاً عزل و موقوف نمیشوند
و مأمورینی که حسن سلوک استقامت خدمت
نموده و ابراز نمایند استحقاق ترقی رتبه و مأموریت

مستمری دارند .

۳۷: - وظایف با مورین در نظامات مخصوصه تعیین
تفریق گردیده هر با مور موافق نظامنامه نامی
مخصوص از وظایف مؤلفه اش مسئول
شناخته میشود .

۳۸: - همه با مورین علی المراتب در اطاعت امر با فوق
شان موافق نظامات دولت مکلف و مؤلف
هستند . و اگر از طرف امر با فوق آنها در اجرا
که امر خلاف نظامات دولت اصرار شود با مورین
ما تحت شان بر مرکز وزارت اطلاع نمایند و هرگاه
بدون اطلاع مرکز او امر خلاف قانون را اجرا کنند
آنها نیز مسئول شناخته میشوند .

مجالس مشوره شورای دولت

۳۹: - در مرکز دار السلطنه بیست و سه شورا می دولت
و در نایب الحکومه گی و حکومتی با می اعلی و حکومتی با

درجه اول و دوم و سوم و علاقه داری یکیکت مجلس
مشور موجود است .

۴۰: - اعضای مجالس مشوره و شورای دولتی از اعضا

طبیعی و اعضای منتخبه مرکب میباشند .

۴۱: - اعضای طبیعی مجالس مشوره از مأمورینیکه در نظامنا

تشکیلات اساسیه توضیح یافته تشکیل میابد و

اعضای طبیعی شورای دولتی بالمساوی تعداد

اعضای منتخبه شورای رؤسا از طرف قرین الشرف

اعضای منتخبه بهایونی منتخب و تعیین کرده میشوند .

اعضای منتخبه تماماً از طرف انالی معین و مقرر میشوند

در باب صورت انتخاب آنها در نظامنامه تشکیلات

اساسی مواد جداگانه موجود است .

۴۲: - مجالس مشوره و شورای دولتی علاوه بر وظایف

که در نظامنامه تشکیلات اساسی نشان داده

شده بوظایف ذیل موظف اند :-

الف: - برای ترقی صناعات ، تجارت زراعت

معارف همه تکالیفی که لازم ببینند بدو

عرض مینمایند

ب:- در خصوص مالیات و محصولات دولت و دیگر معاملات حکومت اگر مخالف اصول و نظامات معاینه نمایند بمقصد اصلاح اینچنین امور بحکومت عرض و الملحاح نموده میتوانند.

ج:- اگر در حقوق که موافق این نظامات براسه انالی داده شده از یکطرف اختلال واضحا ملاحظه کنند در نزد حکومت صلاحیت عرض و استغاثه را دارند.

۴۳:- فقرا تیکه مجالس مشوره ولایات و محالات بجنوب نائب الحکومه و حکام عرض و تقدیم مینمایند آنچه به اندازه اختیارات نائب الحکومه و حکام باشد خودشان اجراء و مافوق از ابوزارست متعلقه بمان شعبه ارجاع میدارند از وزارت منسوبه اشش اگر لازم اجرا باشد اجراء نموده و الا بروفق ماده (۳۰) تفصیل مینمایند و اگر

مسئله مواد قانونیه باشد بموجب قاعده (۴۲)

این نظامنامه پردازند .

۴۴: — در فترتیکه از مجالس مشوره برای نایب الحکومه

و حکام محلی عرض میشود، و از جانب آنها الی یکماه

نتیجه و جوابی براسے شان ظاهر نشود و مجالس

مشوره صلاحیت دارند که بشورای دولت

عرض حوایج خود را بنمایند .

۴۵: — شورای دولت فترتیکه مجالس مشوره شکایتاً

مینویسند، رأی خود را در آن باب نوشته

بوزارت متعلقه همان فقره اطلاع میدهد، اگر

در اجرای آن از طرف وزارت معطلی واقع شود

شورای دولت آن فقره را تقدیم حضور بهایونی

میتواند .

۴۶: — نظامات دولت از طرف شورای دولت

تدقیق گردیده به مجلس و زرا تقدیم میشود، و بعد

تصویب مجلس و زرا و منظور می حضورشانانه در مو

اجرا میسر آید .

نظامنامه اسباب

۴۷: — علاوه بر اعضای طبیعی و انمی شورای دولت

مأمورین ملکی از نایب الحکومه الی حکام اعلی

و از منصبداران عسکری تا لوامشرکه از مأموریت

سبکدوش شده باشند به استثنای

اشخاصیکه در تحت محاکمه بیایند در جمله اعضا

طبیعیه شورای دولت موقفاً الی تعیین مأموریت

شان داخل شده می‌توانند

۴۸: — بودجه سالانه و اکه بوزارت مالیه تنظیم

و ترتیب یشود، مطابق نظامنامه بودجه عمومی

شورای دولت تدقیق مینمایند

۴۹: — مقادلات و تعهدات که به اجانب میشود

از طرف شورای دولت مذاکره و تدقیق

میگردد

محاکم

۵۰: — در محاکم عدلیه هر نوع محاکمات بطور علنی اجرا میشود

بعضی فقراتی که در نظامنامه مخصوصه محاکم نشان داده شده، محاکمه آن را قاضی بطور نفعیه اجرا کرده میتواند.

۵۱: — در حضور محاکم هر کس برای محافظه حقوق خود همه

وسائط مشروع را پیشنها دهنده میتواند.

۵۲: — محاکم عدلیت در رؤیت و فیصله دعائی که

داخل وظیفه شان باشد تعطیل و ماطله کرده نمیتوانند.

۵۳: — همه محاکم از هر گونه مداخلت آزاد هستند.

۵۴: — صنوف و درجات محاکم و صلاحیت شان به

نظامنامه تشکیلات اساسی ایضاح یافته.

۵۵: — بیچاکس خارج محاکم عدلیه برای تصفیه بعضی فقرات

مخصوصه یک محکمه فوق العاده تشکیل داده نمیتواند.

دیوان عالی

۵۶: — دیوان عالی خاص برای محاکمه وزراء

تذکره نظامنامه محاکم

دولت عند الاقضا موقفاً تشکیل میابد و بعد از
ایفا و سرانجام نمودن کاری که با وسپرد
شده فسخ میشود .

۵۷: — طرز تشکیل دیوان عالی و اصول محاکمه در آن
مطابق نظامنامه مخصوص آن اجرا شود .

امور مالی

۵۸: — همه محصولات دولت مطابق قانون مخصوص
آن اخذ کرده میشود .

۵۹: — برسال برای واردات و مصارفات دولت
یک بودجه تنظیم کرده میشود و این بودجه
برای واردات و مصارفات دولت اساس
بوده همه واردات و مصارف از روی آن
اخذ و صرف میشود .

۶۰: — بعد از تطبیق و اجراء بودجه سالانه
یک محاسبه قطعی تنظیم کرده میشود

نظامنامه مالی

داین محاسبه قطعی مقدار حقیقی وارد است
 و صرفیات این سال احادی میباشند
 ۶۱: — برای تحقیق و تدقیق اینکه (آیا وارد است
 و مصارفات دولت حقیقاً موافق نظامنامه
 بودجه ایها کرده است یا نه) یک دیوان
 سنجش تشکیل بیاید (در خصوص دیوان سنجش
 نظامنامه مخصوص موجود است)
 ۶۲: — برای تنظیم محاسبه قطعی و برای تنظیم
 بودجه و صورت تطبیق و اجراء آن
 نظامنامه مخصوصه موجود است .

اداره ولایات

۶۳: — اصول اداره ولایات از سه قاعده
 اساسیه منبئ است :-
 ۱: - توسعه آذونیت .
 ۲: - تفریق و طایف .
 ۳: - تعیین مسئولیت .

بنا بر قواعد مذکور همه وظایف ما مورین ولایات
 مطابق نظامات موضوعه تعیین و تفریق
 کرده شده است. اختیار است
 ما مورین نیندر بر طبق نظامات مخصوصه
 محدود است. و هر ما مور در وظایف
 خود علی المراتب نزد ما فوقش مسؤل
 شناخته میشود.

۶۶:- در ولایات از هر شعبه وزارت
 ما مورین جداگانه مقرر میشوند. افراد
 انانله برای اجرای کار و انجام
 حاج خود ابداءاً با ما مورین شعبات
 مراجعت نمایند.

۶۵:- اگر اجرای کار انانله با ما موریتها
 نشود، و یا در باره آنها ما مورین
 خلاف نظامات دولت رفتار نمایند
 انانله از تعطیل کار و سوء
 رفتار آنها نزد ما فوقشان

و عند الاقضاء و نایب الحکومه با و حکام

اعلیٰ عرض و استغاثه کرده میتوانند .

۶۶: - تشکیل دوازل بلدییه و وظایف آن

در نظامنامه مخصوص توضیح یافته .

۶۷: - هرگاه در یک حصه مملکت آثار عصیان

و بغاوت که محل اغیبت عمومی باشد

حس کرده شود، دولت اعلان

حکومت عسکریه مینماید و اداره عسکریه

تشکیل مینماید .

مواد متفرقه

۶۸: - برای تبعه افغانستان درجه ابترائی

تحصیل معارف حتی و مجبور نیست درجا

و تفرعات آن بیک نظامنامه مخصوص

تعیین یافته که بر طبق آن معمول

میشود .

۶۹- یک ماده این نظامنامه اساسی
بهیچ سبب و حیثیت تعطیل و یا حکم اجرا
آن ساقط نمیشود .

۷۰- بنا بر ایجاب گرازمواد مسند درجه این
نظامنامه اساسیه لزوم تغییر و تبدیل
شود. بعد از آنکه نشان اعضا
شورای دولت و تصویب مجلس عالی
وزرا بحضور اشرف بهایونی عرض
میشود. بعد منظور می حضور شانانه تغییر
و تبدیل آن ممکن است .

۷۱- تشریح و تفسیر یک ماده این نظامنامه
اساسی و دیگر نظامات دولت
اگر لازم دیده شود، بشوراست
دولت حواله گردیده بعد تصحیح و
توضیح شورای دولت و تصویب
مجلس عالی و زراطبع و نشر میشود .

۷۲- در معین تنظیم نظامات معاملات مالی

و مقتضیات زمان مخصوصاً احکام شرعیه
بنظر دقت گرفته میشود .

۷۳- مصونیت مکاتیب یکی از حقوق انانی است
و همه مکاتیب و مراسلات محصولی انانی
که تو دوح پوسته میشود، تا از طرف یک محکم
جواز تجسس نشود و هیچ پوسته خانه و دیگر جا
باز کرده نمیشود، همچنان سر بسته برسل الیه
سپرده میشود .

مواد این نظامنامه اساسی که به اتفاق آراء و زرا
دولت و تمام و کلامی ملت در مجلس لوی
جبرگه سمت مشرقتی براساس
دولت علیه افغانستان تصویب یافته
و بیست صد و هفتاد و دو نفر (۲۷۸)
نفر اعیان مجلس مذکور در موفقیت آن مقرر
و امضا کرده اند منظور است .

(فصلنامه کنگره ملی)

ادخال آنرا در جمله نظامات دولت و اجرای

احکام مودشش امر و اراده

این ترجمه فارسی با اصل نظامنامه اساسی افغانی موافق است .

